

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pe an 6 fl., ¹/₂ an 3 fl., ¹/₄ an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 18 frcs., ¹/₂ an 9 frcs., ¹/₄ an 4 frcs. 50 cm.

Fóea apare în fiecare Sâmbătă.

Unirea

Fóe bisericéscă-politică.

Insertiuni

Un şir garmond: odată 7 cr., a doua oră 6 cr., a treia oră 5 cr., și de fiecare publicățiune timbru de 30 cr.

Tot ce privesce fóea să se adreseze la «Redacțiunea și Admini-strățiunea Unirii» în Blaș.

Anul V.

Blaș 29 Iuniu 1895.

Numéru 26.

Éráși afacerea studenților din Blaș.

Pe când la noi partidul național român este desbinat în două tabere, cari se dușmănesc și se împroșcă îm-prumutat cu imputări vechi și noue, pe atunci guvernul, profitând de slăbiciunea Românilor, cari nu se mai știu înțe-lege de loc cu privire la o ulterioară energică acțiune politică, își continuă negenat sistemul său de persecuțiuni.

Asupra mai multor preoți și învățatori atirná sabia lui Damocle, fie pentru că au luat parte la mișcările politice române din trecut, fie pentru că poporul din comunele lor cutéză a cânta hore naționale române. Ceea ce inse este mai caracteristic în acest lucru, este împrejurarea, că persecu-țiunile acestea se pornesc de odată și pe terenul administrativ, și pe cel ju-diciar și din porunca guvernului și pe cel bisericesc, așa încât câte un biet învățatori ori preot este tras în-aintea alor trei foruri la dare de samă pentru aceea-și faptă, dacă este tim-brată de contrară statului și națiunii magiare.

Dar nu numai adulții, ci nici tineretul nu este scutit de persecuțiuni.

La trei studenți de ai noștri, pe cum se scie, ministrul n'a voit să le asigneze stipendiile conferite de aucto-ritatea bisericéscă, deși el n'a fost îndreptățit să o facă acesta, pentru că acei studenți universitari, fiind pedep-și odată pentru fapta lor de auctori-

tatea competentă scolastică cu muștrare, ei nici după lege, nici după principiile elementare de dreptate și ecuitate nu mai puteau fi pedepsiți și a doua oră pentru aceea-și faptă cu subtragerea stipendiilor.

Acuma s'a năpustit guvernul asupra studenților din clasa a 8-a și a unui profesor din Blaș pentru un lucru de nimica, pe cum am arătat în numărul precedent al foii noastre.

În totă procedura ministrului în-timpinăm mai multe ilegalități.

Este o ilegalitate, când ministrul în sensul paragrafului 50 din articolul de lege XXX din 1883 n'a lăsat, ca afa-cerea fotografiei studenților să o cerce-teze și judece auctoritatea bisericéscă în cercul său de activitate, fără de ame-ștecul unui organ străin.

Este o ilegalitate, când ministrul pretinde, ca sentința, ce se va aduce asupra studenților și a profesorului aplicat la gimnasiul din Blaș, să i-se așternă spre aprobare. Paragraful 39 din legea citată dice, că disciplinarea profesorilor dela gimnasiile episcopesci stă exclusiv sub jurisdicțiunea Ordina-riatelor episcopesci. În paragraful 38 dispune, ca sentința adusă în contra profesorilor dela gimnasiile confesionale numai în cazul acela să se așternă spre știință la ministeriū, când prin sen-tința aceea profesorul respectiv ar fi fost lipsit de oficiū. Pe ce basă pre-tinde deci ministrul, ca ori ce fel de sentință s'ar aduce în contra studen-

ților, respective a profesorului Ciriac B. Groze, să i-se așternă spre aprobare?

Dar va dice cineva, că aci este vorbă de un delict comis în contra sta-tului, și de aceea numai reprezentantul statului este chemat și îndreptățit a se pronunța definitiv asupra lui.

La acesta noi răspundem, că chiar și când fotografia studenților ar con-stitui un delict în contra statului, el n'ar pute să se cualifice decât de de-lict de presă, asupra căruia ar trebui să se pronunțe mai întâiū tribunalul cu curtea de jurați, și numai când acest tribunal ar enunța esistența delictului de presă, numai atunci s'ar pute purcede pe cale disciplinară în contra studenților și a profesorului declarați de vinovați.

De aceea noi suntem de părere, că în cas când ministrul în mod volnic și incompetent ar voi să cualifice fapta studenților de delict în contra statului, ar trebui să se pretindă, ca însu-și tri-bunalul cu curtea de jurați să se pro-nunțe în cauză ca singurul for compe-tent a cualifica faptele de natura celei indigitate.

Nu putem prevedé, cum se vor desvolta lucrurile. La totă întâmplarea înse cauza merită, ca chiar și iuriști de specialitate să se ocupe de ea, căci dela șovinismul ministrilor te poți a-ștepta astăzi la ori ce. Mai pe sus de tóte înse accentuăm din nou, că sosit-a timpul, ca acei bărbați ai noștri, cari au adevărată durere de sórtea națiunii, să se înțelégă între sine cu privire la

Feuilleton.

Visări deșerte.

Scumpă Ilénă!

Departa în răsărit, pe un munte înalt și peziș, în desimea întunecósă a unei păduri crește singuratică și ascunsă o flóre, cât ochiū de om încă nu a vėđut-o. Flórea e vinėtă ca ceriul. Mirosul ei este mai plăcut decât cel al roselor dela Șiras. Ea nu se veste-șese, nu se uscă nici odată, și fiesce care din frunzele ei are câte un suflet.

Cel ce o găsește, acela găsește feri-pirea și adevėrul. Cel ce o rupe, acela iua ea și dăruiesce viața sa, pentru ca el să se tre-zescă spre fapte minunate, mari și dese-vărșite, să cunóscă, ce îi era ascuns, și să ajungă, ce doria. Nimeni nu a vėđut-o până acum, dar unii i-au simțit mirosul din depărtare. Și cel ce i-a simțit mirosul din depărtare, dară flórea însă-și nu a găsit-o, acela nu mai are pace nici odihnă, acela umblă nelncetat prin lume cercând fără de a găsi, și inima lui este plină de dorință nespus de ferbinte

și cuprinsă de dureri, cari nu pot să se es-prime în cuvinte.

Asta e dorința după flórea aceea vi-nėtă. Cel ce e cuprins de dorința acesta, acela e bolnav.

Așa spune o poveste.

Nu știu, dacă flórea acesta vinėta este flórea numită campal, carea după credința brahmanilor crește numai în raiū. Dar știu atăta, că în inimile multor fete din ȳilele noastre și-a făcut sălaș o astfel de dorință jelitóre și fără de țință și de temeiū.

Dorința asta o găsești mai des la fete de acelea, cari au avut parte de o cultivare științifică mai înaltă și în acest chip au învățat chiar atăta, cât le este de ajuns, pentru ca să aște, că sunt încă lucruri nespus de multe, pe cari încă ar pute să le scie, și că ori ce știință omenéscă este numai o cãrpitură nede-plinită. Atunci le cuprinde o dorință inconșcie după ore ce necunoscut, mare și deplinit, o rinvă de a cuprinde tóte, și de odată și o recădere obosită în convingerea despre imposibilitatea acelei dorințe și rinvă. Dóră viséză sufletul esilat despre raiul cel perdut? O conced asta, pentru ca să nu fii silită a dice, că simțemintul acela este blasarea aceea poetică și poesia aceea blasată a necredinței, carea

deplânge pururea sórtea sa și sórtea lumii întregi ca pe o încercare greșită și nesuccésă a unei creațiuni, în urma cărei încercări noi adevėrat că suntem, dară cu o cale suntem pătrunși și încunjurați de atâtea scăderi și dureri, cât nici odată nu putem să găsim fe-ricire neturburată.

Dacă ne vom face chimici și vom analiza sentimentul acesta, atunci vom găsi, că el se compune din următoarele elemente: Erudițiune 10%, literatură de romanuri 10%, sumeție 10%, lenevire 20%, lipsă de adevėrată cre-dință 50%, laolaltă 100%.

Ce gândesci? Ore făcut-am vre o gre-șelă în analiza acesta? Eu așa cred, că per-centuarea asta se potrivește casurilor celor mai multe.

Maltora li-se pare, că împotriva acestui sentiment trist nu există léc. Ore așa să fie?

Dacă ore cui îi îngheță amindouă pi-cióarele, atunci medicii i-le taie și le înlocuiesc cu altele artificiale, cu cari nefericitul acela încă póte să umble și să stea. Cum să nu se póta vindeca deci puțintea dorință deșertă?

De almintrea însă-și viața isprăvesce de-a rindul vindecarea asta. Omul alergând după flórea aceea vinėtă din poveste privesce tot la dél, și așa i-se întimplă, de el se po-

o acțiune politică, carea să ne închege rindurile și să ne apere cel puțin de persecuțiunii sistematice, căci cu disensiunile nu mai merge decât la ruina totală.

„Alliance Israelite în Ungaria.“ — Sub acest titlu publică „Magyar Allam“ următoarea scrisoare circulară:

„Alliance Israelite Universelle
„Comité Central
„35, Rue de Trévise.

„Paris în 1 April 1895.

„Scumpule soț de credință!

„Jidovimea unghurească a ajuns până acolo, cât ea să câștige egalitate deplină de drepturi cu celelalte confesiuni. Un guvern luminat, răzimat pe opiniunea publică a țării va face, ca religia jidovescă să fie recunoscută din partea statului, și astfel să pună capăt unei perioade seculare de legi excepționale, cari împărțeau neegalității noastre de drept adevărata sancțiune.

„Israeliiții unghuresci într'aceea nu au înse să-și uite de aceea, că frații lor în multe țări se află încă sub un regim asupritoriu, care încetășează dezvoltarea lor intelectuală, sugrumă cu violență strămurul lor de activitate și simțul lor pentru inițiativă. Dar lupta în contra antisemitismului pretinde chiar și în țări civilizate silințe energice și conlucrare comună.

„Sub flamura umanității se dezvoltă în diferite părți activitatea cea mai viue pentru a interdice Jidovilor deprinderea șechitei. Asta e o cestie, carea încă pretinde imperios atenția jidovimii.

„De 35 ani lucră Alliance spre egalizarea în drepturi a Israeliiților; ea provocă pentru lucrul acesta opinia publică; ea intervine la guverne pentru a denunța nedreptăți și acte de violență, a căror jertfe sunt Jidovi. Preste tot peretutindenți, unde un Israelit suferă ca atare, ea se silește a-și veni într'ajutoriu.

„Ără în chip de tot doosebit se interesează ea de aceea, ca să înfrângă temelnic nefundata și prôsta acuză cu omoruri rituale, și Israeliiții unghuresci sigur tin încă în memorie împrejurările, când Alliance nu s'a înfricat de jertfele cele mai mari pentru a scôte adevărul la lumină și spre a face, să amuțescă acușele uricioșe.

„În Rusia, România, Turcia, Maroc, Persia a alinat ea multă miserie, a păzit de perire multe esistințe. Acelora dintre frații nostri, cari sunt siliți a-și părăsi patria, ea le întinde fără amânare mână de ajutoriu.

pentru ca ei să se așede ărași în țări mai ospitale.

„Pentru a ridica pe Israeliiți moralmente și intelectualmente, a creat Alliance în România, Bulgaria, Turcia, Tunis, Maroc școli elementare și a înființat ateliere pentru învățarea meseriilor așa, cât mai bine de 12,000 de copii câștigă învățatură, și mai multe sute de tineri primesc instrucție în vre o meserie. Având înaintea ochilor, că singur numai agricultura pôte să pună structurile israelite sêrace în poziția de a renunța la negoțul mic și de a-și câștiga o subsistință asigurată, ea înainte de asta cu 25 ani a întemeiat în Iaffa, în mijlocul Țării sfinte, o școlă agronomică, în care se află acum 100 de elevi tineri.

„Întreprinderea asta nespuse de momentôsă a pregătit cale pe sama înființării de colonii agricole jidovesci și a dat avânt mișcării puternice, care împinge acum pe Israeliiți spre agricultură. Un asemenea institut e pe calea de a se înființa în Tunis pe sama Jidovilor din Africa de mēdănopte.

„O astfel de lucrare are îndreptățirea la conlucrarea Israeliiților din totă lumea; căci ea privesce onôrea și demnitatea tuturor și lucră în interesul moral al fiesce căruia.

„Noi scim, că comunele din Ungaria însușesc silințele noastre cu interesare, și unele din ele ne stau deja într'ajutoriu. Este înse pentru tôte o datorință sfintă, să iea parte în sarcinile noastre și să se gândescă la frații lor mai puțin fericiți în clipa, în care jidovimea unghurească în sfârșit a ajuns, să fie pusă pe o trēptă deplin egală cu celelalte confesiuni.

„Vē rugăm deci pentru următoarele:

„1. Ca comuna dtale să contribuescă o subvenție anuală de 12 fl. pentru lucrarea Alliancei. Subvenția asta sigur nu va fi o sarcină prea grea pentru budgetul dvôstre, pe când noi afiliării comunelor unghuresci la reuniunea noastră îi atribuim importanța cea mai mare.

„2. Ca fiesce care din reuniunile de binefacere, cari esistă în comuna dvôstre, să contribuescă un dar anual pentru activitatea cea de folos public a Alliancei.

„3. Ca să se înființeze un comitet local, care să-și pună ținta de a face propagandă și de a câștiga membri pentru reuniune.

„Dvôstră veți primi prin postă raportul nostru anual cel mai din urmă. Câștigându-vē cunoscința acestui raport veți putē, să vē dați samă despre lucrările noastre și despre espensele însemnate, cari avem să le facem, pentru ca să ajungem la ținta aceea, carea o urmărăm.

„Pentru cazul, dacă veți avē, să cereți deslușiri cu privire la înființarea comitetelor, spre acest scop puteți să vē adresați la dl dr Loew, rabbin suprem în Szeggedin, ori la secretarul comitetului regional al Alliancei din Budapesta, dl dr Forkas.

„Cu totă stima,

„Pentru comitetul central:

Zadok Kahn, rabbin suprem de Franța, president de onôre:
S. H. Goldschmidt, president.
J. Derenbourg, vicepresident.
N. Leven, vicepresident.
E. Kohn, cassar.“

„Magyar Allam“ publicând scrisoarea acēsta circulară adauge următorul comentariu:

„Ătă acestea se scriu Jidovilor din Ungaria.

„Scim deci, că recepțiunea Jidovilor este de 35 ani programul Alliancei, și așa dară liberalismul unghuresc și guvernul lui ad servit scopurilor Alliancei, când au enunțat recepțiunea Jidovilor.

„Scim, că recepțiunea va ridica inițiativele Jidovilor, cu alte cuvinte, că jidovimea va cerca puterea sa în mēsură mai potențată asupra societății și poporațiunii creștine.

„Scim, că Alliance iea sub scutul sēu pe ori care Jidov, dacă caracterul lui cel jidovesc pasesce pe primul plan. Pe înșelătoriu, pe falsificătoriu, pe ucigașul ritual, dar mai ales pe cești din urmă îi apără Alliance, nu pentru că sunt nevinovați, ci pentru că sunt Jidovi. Nu înzădar a fost cea dintăi faptă mare a Alliancei, că prin faimosul Cremieux a corupt pe judecătorii, cari au avut să judece asupra ucigașilor rituali din Damasc, asupra ucigașilor părintelui Capucin Toma; nu e de ajuns, că ea și în Ungaria a cumpărat cu obrăznicie fără sēmă mărțurii, opiniuni științifice, apărători mituiți, morți plutiiți, ci ea este încă și așa de ctezătoare, cât se laudă cu faptele acestea ale sale înaintea Jidovilor, și provocându-se la ele pretinde contribuția ordinară a jidovimii din Ungaria spre scopurile Alliancei.

„Scim, că Alliance într'adevăr aruncă

ticnesce de petricelele din drum și une oria așa de tare, cât cade în sfârșit în riușul de lângă drum și iea o scaldă rece. Apa asta rece este însă și viața cu grijile și trudele ei. Să-ți creșcă numai mare o grijă adevărată, și veți vedē, cu câtă grabă te vor părăsi grijile cele mērunte, pe cari țile-ai făcut însă-ți ori numai țile-ai închipuesci, că le-ai avē.

Dorul după ôre ce nehotărit, după lucruri ca din poveste, pe cari nu poți să le ajungi, acest dor nu e alta decât un fel de visare. Ără omul nu are să viseze, până îi sunt ochii deschiși. Are vreme destulă nôptea spre a visa, și chiar și despre nôpte se dice, că ea nu te-a recreat cu un somn sănētos, dacă ția-a conces, să visezi. Visurile sunt feți de ai fantasiei, ele în realitate nu sunt vrednice nici un ban rēu. Dară viața nu este un vis; ea dă fiesce căruia atăta lucru și atăta bătae de cap, cât pentru visuri nu mai rămâne timp.

Eu nu sunt inimică a vederilor poetice. Tineretele au privilegiul de a vedē lucrurile în lumină ideală, și eu de loc nu doresc, să vedē tineretele pe o trēptă cu acei ômeni, cari desbracă tôte lucrurile de îmbrăcăminte lor poetică, bună ôră cu acei ômeni, cari estimēză luna după suma, carea o cruță ea pe sama cassei alodiale.

Din contră! Fără de idealism și poesie nu esistă tinerete. Dar fantasii fără de folos și visări fără de țintă nu sunt idealism și poesie. Cel ce visēză, acela se înșelă pe sine însuși.

Fantasia împodobesce lucrurile cu mai multă bogăție, de câtă au ele în realitate, și neliniștesce sufletul înocmai așa, pe cum adevăratele visuri răpesc trupului odihna de lipsă și de folos.

Visurile străpun pe om într'un fel de amētălă, ba așa putē să dice beție morală, nutresc închipuirea și au ca urmare desamăgiri amare, cari îl aruncă pe visătoriu din norii cerului pe un pământ dur și pustiu și-i oferesc la trezire în locul raiului visat numai spină, de cari se rănesc. Și când îl impresoră desamăgiri: de acestea, el trebuie să se simțescă nefericit, căci binele, de care are parte, dispare în fața sperărilor nimicite.

Cum așa și putē să numesc visurile? Negură? Da, acesta este numele lor cel mai potrivit.

O lumină mică prin desimea negurii, carea o încunjură, ție-se pare mult mai mare, de cum este în realitate. Așa sunt și chipurile, pe cari țile-ai zugrăvesc fantasia. Dacă te apropi de ele, ele dispar, și pentru că tu nu poți să le prindți, de aceea ele te fac

tristă, lasă în tine un fel de melancolie, carea nu are nici o îndreptățire.

Din când în când fiesce că se mestecă în melancolia acēsta viața reală și te scutură și te trezesce trimitēnd câte o nefericire adevărată preste tine; dar tu atunci nu ai totdeauna puterea de a i-te împotrivi și de a o învinge. Din împrejurările acestea se nasc apoi stările acelea misere, între cari înșir eu p. es. jelirea, ce cuprinde ôre cu viața întregă pentru o așa numită iubire nefericită.

Când o astfel de visătoare vede pe un bărbat tiner, elegant, frumășel și distins, ea îndată îl socotesce de un cavalier ori erou. Fantasia tôrce apoi firele sale mai departe. Dacă el îi prestă un act de curtenie dela sine înțelēsă, ea acēsta îndată o socotesce de o dovadă a iubirii lui, îl privesc deja de fitoriul sēu mire și-și zugrăvesc viitorul de lângă el până în amēnunțele cele mai amēnunte cu colorii de cele mai ademenitoare. Și dacă se vedesce apoi, că ea s'a amăgit pe sine însă-și, ea jellesce pôte totă viața pentru „fericirea perdută“! Ăr dacă în vre un cas excepțional visul se face realitate, ea nici atunci nu se simțesce fericită, căci pretențiile visului crescuseră așa de tare, cât realitatea nici pe departe nu pôte să corșpundă visului.

În omul acela, pe care-l iubesc, ea

oare pe comunele bisericesci și pe reuniunile de binefacere din Ungaria. Și totuși Jidovii strigă mai tare, dacă p. es. catolicii trimit daruri pe sama Pontifului său rînduit de Dumneșeu.

„Scim, că deși jidovimea nu are centru religios, rabinul suprem din Paris, Zadok Kahn și Alliance, întru adevăr pôte să se privească de cap al jidovimii, dela el primesc îndrumările, ajutore în bani, lui îi trimit contribuția sa anuală, pe când ei în presă și în parlamentul, care este supus puterii lor, nîncetat mințesc, că catolicii se supun unei puteri străine.

„Tote acestea sunt destul de interesante, pentru ca bărbații de stat catolici, clerul înalt și inferior și chiar și însuși poporul să se gîndescă la aceea, ca să se apere pe sine înșiși și societatea creștină în contra internaționalei jidovesci.

„Întregă politica bisericescă este o probă de forță a jidovimii în contra societății unguresci creștine; dacă acesta nu respinge politica aceea infamă, atunci vor supune țara domniei omenilor ca Zadok Kahn.

„Antisemitismul este partidul apărării de sine a creștinilor. Acesta are să reinvie și în Ungaria. Și constatăm, că Jidovii sunt pe calea cea mai bună spre a trezi prin impertinența sa pe întregă linia asupra sa averșiunea publică, a cărei urmare logică va fi, că pe Alliance și pe politici unguresci, cari stau în simbria Alliancei, poporul îi va regulamenta, dacă odată nu pot să se măsore cu ei în luptă constituțională.

„Spre învătura societății creștine am publicat șirurile acestea.”

Revistă bisericescă.

Roma.

Sfinția Sa Leo XIII cu datul de 11 Iunie a îndreptat o enciclică către Coptii în cestiunea unirii cu biserica romană. S. Părinte în enciclică espune pe scurt istoria bisericii catolice din Egipt și însemnătatea unirii recercând pe creștinii coptii, să se întorcă în sinul bisericii catolice, carea este unica biserică mîntuitoare.

În consistoriul cel mai de aproape

Sfinția Sa, — după cum spune o corepondință din Vatican a lui „Vaterland“ din Luzern, — va crea mai mulți cardinali. Două cardinalate sunt vacante în Austria, și pentru unul este destinat Haller arhiepiscopul de Salzburg. În Franța și în Spania sunt vacante asemenea câte două cardinalate. Între prelații, cari vor avé să fie înălțați la demnitatea de cardinal, se află de astă dată și Mgr. Azarian patriarhul de Constantinopol; înălțarea lui va avé să fie o recunoscere meritată a zelului, care l-a desvoltat în interesul unirii. Delegatul apostolic din Washington Mgr. Satolli, care este deja numit în petto, în consistoriul cel mai de aproape încă va fi proclamat. În sfârșit cu prilejul acestui consistoriu se vor face schimbări și în mai multe nunțiaturi. Se spune anume, că nunții din Viena, Madrid, Paris și Lissabon se vor face cardinali.

Anglia.

În casa de jos s'a primit cu o majoritate mică o billă, carea hotăresce, ca persoane despărțite să nu mai fie cununate în biserică, și ca astfel de căsătorii închiate pe calea judecătorei civile ori pe altă cale din partea bisericii să se privească de invalide. Deja de mai multă vreme se observă adecă în biserică anglicană un curent, care ar puté să se numescă catolisătoriu, și care pretinde indissolubilitatea bisericescă a căsătoriei. După o ședință secretă din palatul arhiepiscopului de Canterbury, la care au luat parte toți episcopii și 153 alți reprezentanți de ai clerului, s'a adus în 15 Maiu cu unanimitate o hotărîre în înțelesul acesta, și acum episcopii de Gloucester și de Bristol au făcut în casa de jos un proiect în sensul acestei hotărîri. Se pôte, ca casa de jos să-l respingă, dar acesta nu va puté să ne impedece, ca în acest eveniment să privim un simptom îmbucurătoriu, care arată, că acest curent de totului tot neprotestantic are din nou să micșoreze depărtarea dintre biserică catolică și dintre cea anglicană.

Revistă politică.

Delegațiunile.

În ședința publică a delegațiunii ungare ținută în 20 a c. referentul Falk constatând, că situația politică generală este favorabilă, în detaieri nu se dimite, până ce nu se cunoște politica ministrului în singuraticile cestiuni. Budgetul îl recomandă spre votare definitivă.

Contele Keglevich István accentuează meritele fostului ministru de externe Kálnoky pentru politica de pace și ȳice, că pentru activitatea sa meritază recunoscința delegațiunii. Cele audite până acum dela contele Goluchowski numai încredere îi pot câștiga. Mai ales este plăcută declarațiunea ministrului de externe, că-i zac la inimă interesele Ungariei, și că a pus în prospect îmbunătățirea politicii comerciale, cum e cestiunea vămii pe vinurile din Italia și convențiunea cu Franța.

Apponyi își exprimă îngrijirea cu privire la formarea de legătură — opusă triplei alianțe — vătămătoare pentru interesele monarhiei noastre în Orient. Convențiunile comerciale, — ȳice oratorul, — nu atîrnă dela ministrul de externe, ci dela ministrul de resort magiari și austriaci; așteptă o mai mare îngrijire decât în trecut în afacerile consulare.

În ședința din 21 a c. s'a primit raportul comisiunii militare, în care se urgită, ca ministrul de războiu să prepare planul pentru academia a treia militară și să pîrtinască fabrica ungară de arme.

În 23 s'a desbătut în ședința plenară raportul despre budgetul marinei, care s'a primit nemodificat. Apoi a urmat raportul comisiunii pentru rațiuni. Aici referentul Hegedüs constată, că în 1893 guvernul comun a cheltuit cu 4,713.000 fl. mai mult, decât la cât a fost autorizat. Fiind că venitele vamale au fost cu 12,673.000 fl. mai mari decât cele proiectate, în loc de deficit a rezultat un plus. Poftesce, ca guvernul în cheltueli

vede numai idealurile curate, într'insul nu este greșelă, nici scădere. Se scie înse despre statue, că ele se fac cu atîta mai mari, cu cât ne apropiăm mai tare de ele, și cu atîta mai mici, cu cât ne depărtăm mai tare de ele. Cu omenii se întimplă chiar din contră. Convișuirea descopere multe greșeli, cari până aci au fost rēmas ascunse, și visatul erou ori cavalier în curēnd apare așa, pe cum este, adecă un om de totului tot de rînd, de nu cumva chiar un om de totului tot miserabil. Rosa poetică a Iubirii visătoare se schimbă forte repede într'o căpētină de curechiu, și deși acesta e mai de folos decât rosa cea mai frumoasă, visătorea totuși se simțesce desilusionată, înșelată și — nefericită!

E dureros, că în casuri de acestea au să suferă și alții. În astfel de căsătorii totdeauna e nimicită cel puțin fericirea celor doi căsătorii.

Omenii practici se mîngăie cu aceea, că în lume nici un lucru nu e așa de rēu, cât să nu pōtă fi încă și mai rēu. Omenii visători nu cunosc mîngăierea acesta și nu vor să scie nimica nici despre aceea, că fericire adevărată, curată și neturburată se găsește numai în ceriuri.

Cine este ȳre acela, carele să pōtă ȳice, că este fericit? Care este omul, carele să nu concēdă, că viața omului e o singură grije

mare? Cunoște pe un om din scrierile lui. Lumea e convinsă despre aceea, că acel om a avut parte de fericirea cea mai alésă, și că preste viața lui s'au revērsat numai reușite și bucurii de tot felul. El ajuns la vrsta de șapte deei de ani a mărturisit, că dacă ar face adicția tuturor acelor ȳile și ȳre, în cari a fost fericit, atunci ar resulta o sumă abia de patru săptămăni.

Nu este pe pămînt altă fericire afară de a vre, ceea ce se cade să vrei după voea și rînduēla cea sfință a lui Dumneșeu. Dar visătoriul nu vre să scie nimica despre regula acesta. El își formēză cu fantasia sa icōna unei lumi numai pe sama sa, străpune apoi în lumea acesta pe omenii sēi și așteptă, ca realitatea să se acomodeze fantasmagoriilor lui. El cercănd după ceea ce după părerea lui ar fi mai bun, trece cu vederea adevăratul bine, carele se află în lume; el trece fără de băgare în samă pe lăngă omenii și lucruri și în acest chip perde multă esperință și multă plăcere, carea i-ar fi oferit-o băgarea în samă a omenilor și a lucrurilor.

Găndurile lui îl ocupă prea mult, și de aceea el este distras și nu bagă în samă realitatea. Și pentru că el așteptă dela lume numai lucruri mari, de aceea se obicinuesce a estima lucrurile așa, că înmulțesce cu 2 tot, ce-i lipsesce, și împărțesce cu 2 tot, ce are.

Visătoriul privește la lume ca prin nisce ochelari roși, prin cari și vremea cea mai norōsă încă apare a fi cu sōre. El își zidesce în aer palături, cari ajung până în nuori. El visēză despre stele și dorește, să le cuprindă pe sama sa. Dela fiesce care ȳi poftesce el un dar nou. Numai mai tărđiū, după ce a îmbētrănit, întimpină el fiesce care diminēță cu rugămintea îngrijată: „Lasă-mi, ceea ce am!”

Mulți de aceia, cari au visat despre poziții înalte, despre vaȳă și despre bogății, vēd, că în loc de tote acestea au parte de lipsă și miserie ori cel puțin de o viață lipsită de multe de tote. Visătorea, carea se vēduse deja în echipajuri și dispunēnd preste o ȳste de servitori, se vede silită, să isprăvēscă cu mănutele sale proprii lucruri de cele mai de rînd și să servēscă șie-și și altora. ȳre nu va trebui ea apoi să se simțescă nefericită? Și alta, carea visase, că va cutriera lumea întregă și va admira comorile ei, pōte că nu ajunge, să se depărteze cale de o ȳi dela locul născerii sale. Nu se va furișa ȳre atunci une oria puțintea pismă în inima ei, când aude, că asta ori ceea a avut parte de lucrurile acelea, cari și-le dorise ea înzădar?

Eū aș scie, ce să-i recomand ca temă pentru visurile ei, dacă ea voesce cu ori ce

să se restrângă la sumele votate prin delegațiunii.

Horánszky dorește, ca în budget să se specifice nu numai singuraticii articuli, ci și singuraticile poziții, și eventual să se alăture inventare despre investiriile făcute pe sama armatei.

Koglevich și Pulszky răspund, că în ceea ce privește armata, așa ceva nu se poate aștepta, controlă exactă înse se face de către comisiune.

În ședința din 22 a. c. a delegațiunii austriace delegatul ceh Kaftan relevă, că sporirea gradată a cheltuelilor pentru armată se face pe contul averii poporului. Se tângue asupra inarmărilor și dice, că pe lângă toate asigurările de pace încă nu sunt prospecte pentru înființarea jurului de pace internațional. Oratorul debachază în contra întreitiei alianței și se ocupă cu cestiunea Agliardi. Acestă cestiune sub presiunea Ungariei, care câștigă tot mai mare influință asupra afacerilor esterne, a răsturnat pe contele Kálnoky. Apoi combate dualismul, care nu a realizat speranțele puse în el. Tot cam în acest sens vorbit și Bianchini. Majoritatea delegaților a votat înse budgetul cerut.

În ședința plenară din 25 a. c. a delegațiunii austriace Salvadori a vorbit în contra duelului. Pacak a pretins, să se reducă timpul serviciului și să se reformeze codicele penal militar spre a scuti ficiorii de maltratările brutale.

Pattai vorbește despre atacurile presei magiare asupra armatei comune și urgiteză o pășire energetică față de atacuri.

În ședința din 26 a. c. presidentul Lobkowitz a constatat, că hotărârile ambelor delegațiuni consună. Apoi ședințele se închid după formalitățile îndatinat.

Delegațiunea magiară și-a terminat după șablon lucrările și s'a închis la 26 a. c.

preț, să viseze. Viseze ea despre dosul tuturor acelor lucruri frumoase, despre cari și-a propus, să viseze.

Ea ar fi foarte înțeleptă, dacă ar visa, că ea de odată poate să părădă toate cele ce are, și de odată și fără de veste se nimicesc toate cele ce a dobândit. Ce ar face ea trezindu-se din un astfel de vis? Sigur ar mulțami lui Dumnezeu pentru cele ce i-a dăruit, și pentru că nu a lăsat, ca visul ei să se schimbe în realitate.

Ea să reprezente cu ajutorul fantasiei înaintea ochilor săi sufletesci miseria și necasul, pe cari sermanii omeni trebuie să le porțe în urma blăstemului păcatului.

Una mai ales bucuros și-o conced: După ce și-ai isprăvit lucrul și și-ai implinit datoria, atunci te poți pune, să visezi despre frumșea și măreția, despre care dice s. Paul, că ochiul de om nu a vădut, ureche de om nu a audut și la inima omului nu a pătruns, ceea ce a gătit Dumnezeu, celor ce-l iubesc pe dănsul. Și de cumva atunci vre o di și-s'ar păré prea grea, de cumva viața și-s'ar păré, că e o cale prea lungă, și de cumva inima ta o cuprinde dorul de patria ei cea frumoasă și depărtată din ceriuri, atunci să nu fii puținel la inimă și trist din cauza acestei realități dure. Căci ce este schiopa acesta de vreme în asemănare cu vecinicia, unde întrégă viața cea lungă și-se va păré ca visul dulce al unei nopți?

Te salută a ta

Anuță.

Austria.

Noul guvern s'a prezentat în parlament în 20 a. c. Șeful cabinetului contele Kielmannsegg a declarat, că misiunea actualului ministeriu este conducerea interimală a afacerilor până la formarea definitivă a cabinetului și astfel asigurarea cursului regulat al agendelor statului. Pentru ca să se câștige timpul recerut pentru acesta, ministrul de finanțe presentă un proiect de lege, în sensul căruia să se potă încassa dările și compețițele și pe luna lui Iuliu. Ministrul-președinte apelowă la sprijinul camerei. La propunerea deputatului Herold ședința se închide.

Se crede, că cabinetul de afaceri cu votarea budgetului își va fi implinit chemarea. În locul lui are să urmeze un cabinet de tranziție cu marchisul Baquehem în frunte. Acesta va efectui votarea reformei electorale. Apoi se va disolva parlamentul, și se vor escrive alegeri pe baza nounei legi, când grupurile politice vor primi o altă față.

Germania.

Serbările dela Kiel au decurs cu o pompă orbitore. Actul cel mai solemn a fost aședarea în pétra de închiare a documentului, care cuprinde pe scurt istoricul și scopul construirii canalului, a căruí pétră fundamentală a pus-o împératul Wilhelm I. în 3 Iuniu 1887. După aședarea documentului în pétra de închiare împératul cu voce puternică a dis: „Întru memoria marelui împérat Wilhelm dau canalului numele de „Împératul Wilhelm!“ Apoi lovind de trei ori cu ciocanul în pétră a dis: „În numele Sântei Treimi, în onorea împératului Wilhelm, spre fericirea Germaniei și binele popórelor!“ După împératul împératésa și toți principii au lovit cu ciocanul în pétră.

După améđi în 21 a. c. împératul imbarcându-se pe yachtul „Hohenzollern“ a făcut o revistă asupra tuturor năilor de rășboiú fiind primit de personal pretutindenea cu strigări de: „Hurra!“ Numai personalul flotei franceze s'a restrins la o reverință mută fără a esprima vre-un cuvint. Sara a fost mare banchet, la care împératul a ținut un toast, în care mulțamesce străinilor pentru participarea la festivități și espune scopul canalului. În participarea puterilor la inaugurare privește el o nisuință spre susținerea păcii. Germania încă va dedica opera inaugurată adî spre serviciul păcii și se va simți fericită, dacă canalul „Împératul Wilhelm“ în aceste servitii îi va promova și întări tot mai mult raporturile amicale cu celealalte puteri. După banchet a fost iluminare feerică pe canal.

Tótă diaristica face considerațiuni asupra festivităților, pe cum și asupra efectelor, ce le vor avé; unanim constată, că au fost serbări de pace, dară nu eschid posibilitatea rășboiului. Între escadra francesă și cea rusescă s'a observat o prea mare intimitate, care a produs neliniște în Germani.

Italia.

Ministrului Crispi i-a succes la alegeri, să-și câștige o majoritate destul de

impunetőre, dară majoritatea acesta cu greú îi va puté acoperi mulțimea maculelor morale, ce i-se impută. De curénd dl Cavalotti publică o grămadă de date referitóre la viața lui Crispi, cari sunt o adevérată acusă a acestuia. E acusat Crispi cu falsificare de documente, cu jurăminte false, cu mituirea organelor auctorității publice și cu aceea, că cariera politică a folosit-o totdeauna ca un mijloc de câștiguri materiale. Abusurile dela „Banca romana“ s'au întimplat cu scirea și la mandatul lui. În Sicilia condus de interese private a introdus Crispi sistemul opresiunii și a proscriptiunii, și abusând de încrederea regelui a vîndut pe bani decorațiuni italiene.

În 19 a. c. cu ocaziunea debaterii asupra răspunsului la discursul tronului s'a întimplat un mare scandal în camera italiană. Opoziția i-a imputat lui Crispi, că tracteză în mod barbar cu cei ce au luat parte la mișcările din Sicilia. Unii liberali au sărit întru apărarea faptică a ministrului, și astfel s'a încins în parlament o páruelă formală. Care partidă a căpétat mai multe pálmii și lovituri, nu s'a constatat, ce s'a constatat înse, e decădinta vieții parlamentare după șablonul liberal.

Anglia.

De când s'a retras bătránul Gladstone dela viața publică, în partidul liberal e o crisă perpetuă, și guvernul Rosebery susținut de acest partid după mai multe încercări de a dimisiona a și dimisionat în 22 a. c. Causa mai de aprópe a dimisionării a fost respingerea din partea parlamentului a unei propunerii făcute de către ministrul de rășboiú. Cabinetul s'a declarat solidar cu ministrul de rășboiú, érá respingerea propunerii a considerat-o ca vot de neîncredere dat cabinetului întreg. Regina a primit dimisiunea, concređend cabinetului dimisionat conducerea agendelor până la formarea noului cabinet, cu care a încredințat pe lordul Salisbury, conducetoriul opoziției. Se crede, că după compunerea noului cabinet se va disolva camera și se vor escrive alegeri noué. Dela cabinetul Rosebery așteptau Irlandesii ameliorarea sortii lor, dară dela Salisbury, care totdeauna s'a arétat un mare contrariú al aspirațiunilor irlandese, nu au ce aștepta.

Turcia.

Said pașa, ministrul de esterne al Turciei, recercat de către ambasadorul angles din Constantinopol a declarat, că în privința reformelor cerute de puterile europene, — întru cât nu s'ar vătéma drepturile suverane ale sultanului, — se va face tot posibilul, ca în toate provinciile creștini să fie tractați ca și musulmanii, auctoritățile locale să urmărăscă cu totă rigórea pe Curđii, cari au măcelărit pe Armeni.

Încă nu e descurcată cestiunea armenă, și se ivesce cestiunea macedoniană, care poate deveni și mai complicată decât cea armenă. Pe cum se anunță din Sofia, în vilaetul Üsküb din Macedonia a erupt revoluție formală. Causa revóltei este prădarea satelor creștine din partea trupelor turcesci. Se poate, că revólta să

se pusă la cale de Greci ori Bulgari, în interesul cărora ar fi, să se împartă Turcia europeană între dînșii. Cine scie, dacă nu lucră pe ascuns și mână muscălescă spre a provoca turburări în imperiul turcesc și spre a da prilej la intervenții străine?

Correspondințe.

Sas-Sebeș 25 Iunie 1895.

Onorate Domnule Redactor!

Cred, că veți fi primit invitarea la producțiunea teatrală a diletanților români din Sas-Sebeș, carea s'a ținut în acest oraș în 23 Iunie pentru un scop filantropic. Multe pôte să îmbrățișeze filantropia, adică iubirea omenimii. Producțiunea teatrală în anunțatul ei scop pe lângă iubirea deapropelului, adică a omului, a avut în vedere și venirea într'ajutoriu său într'o formă mai pozitivă. Și cine avea lipsă de ajutoriu? Fără îndoială un deapropede de al nostru, care de mult timp se nisua, ca și casa parochială gr. cat. din Sas-Sebeș să-și aibă și ea o expresiune, cel puțin în formă, convenabilă aerului dela un oraș ca acesta. Și până a se pune pétra din unghiul casei, zelosul și activul domn viceprotopop Al. Dobrescu a trebuit mai întâiu să se așeze în poziția sa socială, pentru ca el în urmă iubit de toți, fără considerare la confesiune, să fie spriginit ca un bărbat rîvnitoriu de ridicarea némului său. În cazul acesta, — fără să reflectez la preotul și la Levitul din Biblie, — trebuie să o spun, — și acesta cu bucurie pot să o constatez, — că chiar Samarinenul a fost acela, care a sărit într'ajutoriu celui lipsit. Onóre Samarinenului!

Și acum după aceste premise vin la partea critică.

„Hartă Rezeșul“ este numele operetei comice în un act, carea s'a reprezentat în Sas-Sebeș. Sub Hartă cred, că veți înțelege, de redactor, atât în înțeles filologic, cât și onomatopoeitic „Hâr!“ scii, cum fac câni, când se mîncă prin gard sau stobor, ceva instinctive insuportabil. Vecini, cari nu se plac și s'ar lua în colți în tot momentul. Astfel de vecini erau domni Todea și Săbăduș în această piesă. Dl Todea, valorosul conducătoriu al Reuniunii de cântări din Sas-Sebeș, s'a arătat într'adevăr, că scie, să „hârțuască“ pe sermanul dl Săbăduș, poetul intramorat Bursuflescu. Și l-a hârțuit, hârțuit pe Bursuflescu, cât acesta își perduse tótă sperarea în realizarea dragostii sale. Sermana de Tarșița, — dna Corvin, — a arătat în chip admirabil iscusința femească de a trage pe intramoratul Bursuflescu pe sfóră și a-și împlini cuvintul dat drăguței Letiția Blaga, — tinerei țerance, — de a scóte din mâinile lui Bursuflescu cosorul cu pricina. Dșóra Letiția Blaga și-a jucat fórte bine rola, și tot asemenea și dna Corvin, — vėduva Tarșița. — Apoi primariul, — scii, că pe el nu l-au supėrat deseale plimbări cu contractul de căsătorie a mână, și pôte, că nu l-au supėrat mult nici cei 10,500 de lei, ce Bursuflescu l-a plătit lui Hartă Rezeșul.

Dar mi-se va dice, că nu tóte doresc a se mărita după hârțuitorii și poeții, ci din contră dșórele înfăcărare pentru simfonia sentimentelor vor preferi pe un Graur, — őrăși dl Todea, — din a dóua piesă „Cinel—Cinel“. Chip moldovenesc, voinic, frumos, după care alėrgă atât Smarandița, — dșóra Maria Dobrescu, — nepóta rėu barbicho-

natului pitar Sandu, — dl Tătar, — cât și Tincuța, — dșóra Letiția Blaga, — și Florica, — dșóra Aurelia Dobrescu. — Tóte și-au jucat rolele fórte bine, dar cimiliturile mai bine le-a ghicit dșóra Aurelia Dobrescu. Cimilitura ochilor și a gurei pusă de Graur a rezolvat-o Florica, și Muntenia, — dșóra Aurelia Dobrescu, — a dat mână Moldovei, — dl Todea, — ca împreună să stea astăși sub o coronă regală de mare importanță ași în concertul Europei.

Spre închiarea rindurilor mele relev plăcuta împrejurare, că producțiunea teatrală a avut și un frumos rezultat material. Acesta se pôte datori concursului participanților. Dintre dómne amintesc pe dnele Leontina Roman (Budapesta), Paraschiv, Colbasi (Spring), Zinca Balomiri, Murėșan, Ana David, Elisa Roșu, Blaga (Lancrăm), Isac, Medean, Henteș, Ūvegeș, Pandrea, Savu (Pianul inf.), Pop și altele multe, cari mă vor scusa, că nu sunt în plăcuta poziție de a le induce în acest pomelnic. Dintre surcelele, cari își așteptă razimul contra furtunilor vieții, amintesc pe dșórele Vergilia Tipei, Leontina Oniș, Minerva Zonia, Aurelia Ūvegeș, Ana Dănilă (Hunedóra), Letiția Colbasi, Maria Demian (Balșa), Silvia Tămaș, Ana Medrea, Maxim și Ghibu (Pianul sup.) și altele, cari mă vor ierta, că nu am putut să ajung la matriculele botezaților. Pe viitoriu le promit înse, că statul punėndu-mė în plăcuta poziție de a le cunósce după numele domniilor lor patriotice, nu le voi lăsa neamintite.

Până atunci primesce etc. Aletul.

Amănare de concurs.

Pentru cuvenită cunoscință și orientare Vi-se notifică următoarele:

Nr. 1416—1895. În legătură cu Ordinațiunea circulară din 15 Iunie a. c. Nr. 1330, se notifică Frățiilor Vóstre, cum că concursul îndatinat pentru complinirea fundațiilor vacante ale clerului tiner, ale Seminarului domestic și ale Internatului Pavelian, strămutându-se împrejurările, se va ține Joi în 4 Iuliu st. n. a. c. Acest termen Frățiile Vóstre îl Veți aduce la cunoscința celor interesați cu observarea, că suplicile referitoare, cătră cari va fi a se adnecta testimoniul scolastic și cartea de botez, să le prezenteze aici până în 3 Iuliu st. n. a. c. inclusiv, mai departe că în fundațiunile Seminarului domestic fiind puține vacanțe, őră în cele ale Internatului Pavelian fiind chiar numai una singură, dintre recurenții la ambele institut, cei ce au absolvat deja cel puțin clasa I. gimnasială, vor fi preferiți celor ce vor intra acuma în clasa I. Totodată se observă, că atât pentru că fundațiunile vacante sunt puține, cât și pentru crățarea speselor, recurenților la Seminarul domestic și la Internatul Pavelian, nu le e de lipsă a se presenta aici în persoană, ci e destul, dacă cătră suplica provėdută cu testimoniul scolastic și cartea de botez, vor aclude atestat medical despre starea sanitară și aptitudinea de a putė intra în institut.

Oradea mare, 26 Iunie 1895.

Michail Pavel

Episcopul gr. cat. de Oradea mare.

Noutăți.

La facultatea teologică din Blaș terminându-se esamenele în 24 a. c. în 25 s'a celebrat liturgia de mulțamită și s'a cântat „Doxologia“ pontificând Rds. D. Rector seminariului asistat de corpul profesoral și superiorii seminariului teologic. La facultatea teologică au fost în anul scolastic expirat 50 de ascultători, și anume 12 în cursul I., 14 în cursul al II-lea, 10 în cursul al III-lea și 14 în cursul al IV-lea. Dintre cei 50 ascu-

tători 43 sunt din archidieceasă, őră 7 din diecesa Lugoșului. Studiile propuse în cursul anului scolastic 1894/5 au fost: Teologia morală și Drentul canonic la ascultătorii de cursul al III-lea și al IV-lea, Teologia dogmatică și Studiul biblic V. T. dimpreună cu limba evrească și cu esegesa din cărțile V. T. la ascultătorii de anul I și al II-lea, Ritul și Tipicul bisericesc la cursul III și IV, Economia rurală la cursul I și II, Cantul bisericesc și musica vocală la tóte cursurile.

Din diecesa Oradei mari. Parochia Verșmart din protopopiatul de Someș fiind vacantă, pentru ocuparea ei se escrie concurs cu termenul de 31 August.

Tinerimea gimnasială din Blaș a avut în 26 a. c. o adevėrată și de serbătoare. După celebrarea sfinței Liturgii, la care a pontificat directorul gimnasial asistat de corpul profesoral, tinerimea s'a adunat în spațioasa sală de gimnastică. La 8 1/2 Escelența Sa I. P. S. D. Mitropolit însoțit de Rds D. Director gimnasial a venit în mijlocul tinerimii fiind înțimpinat cu: „Să trăescă!“ Escelența Sa priu cuvinte căldurose accentuėază momentuositatea solemnității cetirii clasificățiunilor și a distribuirii premiilor arėtând, că ea este o și de bucurie pentru studenții eminenți, cari își vėd recunoscută și premiară diligența, o și de bucurie și pentru cei cu calculi îndestulitorii, căci termină o clasă perfecționându-se pentru studiile mai înalte, dară e de folos solemnitatea și pentru cei cu calculi nesuficienți servindu-le ca un îndemn spre a desvolta mai mare diligență în viitor. În fine îndemnă tinerimea și pentru viitoriu la diligență și purtare bună. Apoi s'a început cetirea clasificărilor și distribuirea premiilor constătătoare din cărți în valóre de 400 fi. — Cu finea anului scolastic au fost la gimnasiul superior român gr. cat. din Blaș 509 studenți, anume în clasa a VIII-a 36, în cl. a VII-a 30, în cl. a VI-a 59, în cl. a V-a 57, în cl. a IV-a 54, în cl. a III-a 82, în cl. a II-a 93, în cl. I-a 98. E de însemnat, că clasele I, II, III au fost paralele. — Terminându-se clasificările Rds D. Director mulțamesce Escelenței Sale pentru onórea și bucuria, ce a făcut-o corpului profesoral și tinerimii studioase asistând la solemnitatea clasificărilor și distribuirii premiilor, apoi notifică tinerimii, că condițiunile de primire la gimnasiu pe anul viitoriu sunt tot cele din trecut, cu excepțiunea, că la începutul anului scolastic 1895/6 vor fi obligați studenții a solvi de odată cel puțin jumătate din didactru.

Afacerea maturisanților din Blaș. Mercuri, Joi și Vineri directorul gimnasial dimpreună cu întreg corpul profesoral dela gimnasiu, afară de dl profesor C. B. Groze, și fiind de față procurorul dela tribunalul din Alba-Iulia dl Csiky László ca comisariu ministerial, a făcut investigațiune în cestiunea înscripțiunii de pe grupul de fotografii a maturisanților din acest an scolastic. Vineri după amėdi a fost ascultat și dl profesor C. B. Groze din partea unei comisiuni emisă de Ven. Consistoriu.

Convocare. M. O. Domni foști membri ai casinei române din loc sunt rugați a se aduna mână în 30/VI după biserică la „Hotel Univers“ pentru desbaterea proiectului de statute prezentat de comisiunea de trei.

Comisiunea de trei.

Apel cătră foștii domni membri ai Societății academice „România Jună“. Adresăm rugarea cătră toți foștii domni membri ai societății academice social-literare „România Jună“, să binevoescă a ne trimite cât mai curėnd adresele Dlor, pentru de a-și putė informa despre tóte dispozițiunile, ce le-am luat și le vom lua pentru serbarea jubileului de 25 de ani al esistenței sale. Adresa: Viena, IX/2 Lazarethgasse Nr. 26. — Pentru comitet: Stud. techn. T. Popovici secretar. Stud. med. A. Fodoru-Crețulescu președinte.

Cas de mórte. Alesandru Augur paroch în Téca și viceprotopop al tractului Fărăgăului în urma unui morb scurt de plumăni după un serviciu preoțesc de 11 ani a repausat în 11 Iunie în al 35-lea an al etății.

În veci amintirea lui!

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Instituțiunile calvinesci în biserica românească din Ardeal.

G.

Modulă alegerii mitropolitului.

(Continuare.)

Ierarhia din România față cu modulă alegerii mitropolitului nostru. Din secolulă ală 17-lea avemă date positive, că mitropolitulă nostru după alegere mergea în România spre a se sfinți acolo de mitropolitulă Tergoviștei și esarculă Ungrovlachiei și ală plaiurilor.

Ôre acum mitropolitulă Tergoviștei avea cunoscință despre modulă cum se alegea mitropolitulă din Ardeal? Și dacă avea, atunci cum considera elă alegerea acăsta? O considera ôre de canonică sau de necanonică?

Amă vădută deja, că Pravila la constituirea episcopiloră cu o condițiune esențială poftesce alegerea prin episcopi.

Mitropolitulă nostru înse era alesă numai de preoți fără nici o influință episcopescă, și așa mergea în România la sfințire.

Mitropolitulă Tergoviștei nu putea nici de cum să considere o atare alegere de canonică și după Pravilă, și numai pe basa alegerii acesteia nici nu putea să-lă sfințescă.

De câte ori ună mitropolită de al nostri alesă numai de cleră mergea în România să se sfințescă, mitropolitulă Tergoviștei ajungea totădeauna în o pusețiune tare neplăcută. Pre celă alesă nu-lă putea sfinți, căci nu era alesă de arhieriei pre cale canonică după Pravilă. Nu-lă putea nici respinge, căci atunci Ardealulă rămănea fără de mitropolită. Nu putea nici se alégă pre cale canonică după Pravilă pre altulă, căci prevedea cu securitate, că pre acela nu-lă va primi principele calvinesc ală Ardealului.

În confusiunea acăsta, în carea se afla mitropolitulă Tergoviștei, lucrulă de căpetenie era, să afe o cale, pre care să pôtă sana ceea ce era necanonică în alegerea mitropolitului nostru, și apoi numai după aceea să-lă sfințescă.

Cum să saneze înse lucrulă? Așa, că mitropolitulă Tergoviștei, cândă mergea mitropolitulă nostru la elă să-lă sfințescă, mai întâi în înțelesulă Pravilei adună sinodulă arhierescă din celă puțină doi sau trei arhieriei, pre mitropolitulă nostru flă supunea unei alegeri prin arhieriei, și numai după acea flă sfinția.

După dispozițiile Pravilei și după praxa resăritenă, arhieriei alegă trei, și numai tare arare ori doi candidați pentru scaunulă vacantă. Dintre aceștia apoi mitropolitulă alege pre unulă, și acela se consideră ca celă alesă de sinodulă.

Procedura acăsta o observa și mitropolitulă Tergoviștei. Sinodulă arhierescă, ce-lă aduna elă, candida doi sau trei pentru scaunulă mitropolitană din Ardeal. Între candidați era înse totădeauna și celă alesă de preoțimea noastră. Mitropolitulă Tergoviștei apoi totădeauna dintre acești doi sau trei candidați alegea pre celă alesă de preoțimea noastră, care apoi depunea profesiunea de credință, și după aceea flă sfinția.

Pre calea acăsta mitropolitulă Tergoviștei sana partea necanonică în alegerea mitropolitului nostru, și nu vinea în conflictă nici cu principele calvinesc ală Ardealului.

Procedura acăsta a mitropolitului Tergoviștei se vede lămurită din actele luate cu ocasiunea sfințirii mitropolitului nostru.

Așa la anulă 1682 Ioasaf alesulă mitropolită ală preoțimii din Ardeală merse în România la Teodosiă Mitropolitulă Tergoviștei, să se sfințescă. Acesta adună îndată în înțelesulă Pravilei sinodulă arhierescă din trei arhieriei, anume: *Acsențiă* mai înainte episcopulă ală Sofiei, *Genadiă* ală Dorostorului, și *Germană* ală Nissei. Adunându-se sinodulă s'a purcesă la votisare. *Acsențiă* a votat pentru *Ioasafă* alesulă preoțimii din Ardeală, *Genadiă* pentru ună ieromonacă cu numele *Nicodimă*, érá *Germană* pentru ună altă ieromonacă numită *Parteniă*. A candidată deci sinodulă arhierescă pre *Ioasafă*, pre *Nicodimă* și pre *Parteniă*. Dintre aceștia, Teodosiă mitropolitulă Tergoviștei avea dreptulă a alege pre unulă, și a alesă pre *Ioasafă*, alesulă preoțimii din Ardeală, pre care apoi după ce a depusă profesiunea de credință, l'a și sfințit. ¹⁾

¹⁾ Actulă alegerii și sfințirii acesteia este redactată în limba greacă, și se află în »Acte și Fragmente« de T. Cipariu pag. 237.

Nu mult după aceea a mersă Sava II Vesteménulă în România la Teodosiă Mitropolitulă Tergoviștei să se sfințescă. Sava încă fu alesă de preoțimea din Ardeală, și așa și alegerea lui era necanonică. Mitropolitulă Tergoviștei Teodosiă și acum a adunat în înțelesulă Pravilei sinodulă arhierescă din trei arhieriei. Sinodulă arhierescă a candidată pre *Sava*, pre ună *Grigorie* și pre ună *Averchie*. Dintre acești trei apoi mitropolitulă Teodosiă a alesă pre *Sava*, și l'a sfințit.

Actulă alegerii sună în chipulă următorilă:

„De vreme ce arhierieulă, care era mâinainte vreme la mitropolia Ardealului, anume *Ioasafă*, i-s'au sfârșită viața, și mitropolia a rămasă văduvă și fără de stăpână și ală ei arhierieulă, smereniea noastră avându de începută grija acelei mitropolii a aședă arhierieulă întru chivernisirea și spăseniea aceloră creștină de acolo, am dată voe arhierieiloră celoră ce se află aici, să se stringă în biserica sfințiloră și de *Dumnezeu* încununat și întru apostoli, *Constantin* și *Elena*, că să alégă pre celă ce ar fi vrednică întru chivernisirea mitropoliei acia. Întâi alegă eu celă mai dinainte sofanulă (mai înainte episcopulă ală Sofiei) pre *Sava*, eu *Dorostoreanulă* (episcopulă dela Dorostor) pre *Grigorie*, eu *Nissis* (episcopulă dela Nissa) pre *Averchie*. Și amă alesă (eu mitropolitulă Teodosiă) din acești trei pre *Sava*. ¹⁾

Tôru procedura acăsta o a urmată Mitropolitulă Teodosiă ală Tergoviștei și cu ocasiunea sfințirii Mitropolitului nostru *Varlaam*.

La sinodulă arhierescă adunată cu ocasiunea acăsta a luată parte totă episcopii dela Sofia și Nissa, și pre lângă ei și ună *Danilă*, care mai înainte fusese mitropolită în Ardeală. Candidați a fostă *Varlaamă*, egumenulă *Partenie* dela Cotroceni și egumenulă *Paisie* dela s. Troiță.

Actulă alegerii sună ca și celă de mai susă, numai numele suntă schimbate. ²⁾

Asemenea s'a urmată și cu ocasiunea sfințirii mitropolitului Teofilă la 1692 cu aceea deosebire, că atunci la sinodulă arhierescă a luată parte numai doi arhieriei, pôte pentru că n'a fostă cu puțină se s'adune trei. Aceștia a fostă *Acsenție* dela Sofia și *Genadie* dela Dorostor. Candidați a fostă ieromonaculă *Teofilă* celă alesă de preoțimea din Ardeală și *Atanasiă* egumenulă dela Tismana. Dintre acești doi mitropolitulă Tergoviștei a alesă pre *Teofilă*, și l'a sfințit. ³⁾

Mai pre urmă s'a observată procedura acăsta cu ocasiunea sfințirii Mitropolitului *Atanasiă* la 1698, căci întâmplându-se după aceea s. unire, mitropolitii nostri nu mai mergeau în România să se sfințescă.

La sinodulă arhierescă adunată cu ocasiunea acăsta a luată parte *Clemente* episcopulă dela Adrianopolă, *Acsente* dela Sofia și *Neofită* dela Sevasta. Candidați a fostă ieromonaculă *Atanasiă* celă alesă de clerulă din Ardeală, ieromonaculă *Mitrofană* și ieromonaculă *Dionisie*. Dintre aceștia fu alesă *Atanasiă* și apoi sfințit. ⁴⁾

Tôte alegerile aceste arată până la evidentă, că ierarhia din România considera alegerea mitropolitului nostru din Ardeală numai prin preoțime de necanonică după Pravilă.

(Va urma.)

* * *

¹⁾ Totă acolo pag. 238.

²⁾ Totă acolo pag. 238 și 239.

³⁾ Totă acolo pag. 239. Actulă alegerii ca și celealalte cu aceea deosebire, că lipsesce subscrierea mitropolitului Teodosiă.

⁴⁾ Totă acolo pag. 240. Actulă alegerii totă în forma celoră de mai susă, cu deosebire, că mitropolitulă Teodosiă nici la acesta nu e scrisă, și mitropolia Ardealului se numesce numai episcopia. Că la alegerea lui *Teofilă* și la ală *Atanasiă* mitropolitulă Tergoviștei nu e scrisă, vine pôte de acolo, că pre atunci petrecea în România și *Dositeiă* Patriarchulă Ierusalimului, și fiindă demnitatea lui mai mare, pôte elă a fostă, care din cei trei candidați a alesă pre unulă. Patriarchulă *Dositeiă* altcum a dată lui *Atanasiă* și o instrucțiune cu ocasiunea sfințirii. (Vedio în »Acte și Fragmente« de T. Cipariu pag. 140.) Episcopulă aceia, cu cară Mitropolitulă Tergoviștei Teodosiă ținea sinódele arhierescă electorale, a fostă episcopulă de prin resărită, de cară se află ună prin România.

Mârgeaua Gialmarei.

Novelă de Lăicuș.

(Continuare.)

„Deschide-mi pörta, Francezule!“ se adresă el lui Jocerau, care sta în dosul zidului. „Deschide-mi-o și dă cailor noștri apă și orđ!“ Călărețul dăse cuvintele acestea într'un jargon, care era o amestecătură de cuvinte franceze și arabe, dar care se vorbea pe lângă frontieră și era înțeles de toți.

„Vrei apă și orđ?“ întrebă Jocerau clătînând din cap. „Colo în jos este o fântână, unde îți poți adăpa calul, ér orđ vei căpăta dela Cabili.“

„Ce dicit? Așa grăesci cu domnul tēu, care sunt eū, cel ce vorbește cu tine?“

„Domnul meu sunt eū, cu care vorbești tu acum.“

„Ești domn, dar simțemintele tale sunt ca și ale unui sclav de rînd. Căci tu nu vrei, să dai bietului fiū al deșertului o înghițitură de apă și calului lui o mână de orđ, — un lucru, care dacă l-ași face eū cu tine, m'ar scuipa în față și sclava cea mai rea!“

„Asta e cu totul alta!“ replică Jocerau rîdînd. „Dacă eū ași veni în cortul tēu, ai puté sci, că mai mult de apă nu-mi mai trebuie altceva. Cine mă pöte asigura înse, că dorința ta nu merge mai departe?“

„Cine? . . . Cuvîntul lui Omar ben Ferdusi!“ răspuse Arabul superb.

„Așa? Tu ești dară acel cutezătoriu șef de Beduini, despre care se povestesc atâtea?“

„Ce povestesc, ce nu ghiaurii despre mine, nu mă împörtă. Credincioșii profetului sciū înse două lucruri, că nu e nimeni în lume, care să pötă dice, că am renunțat vre odată dela vre un plan, ce mi-l-am propus, și că nu e nimeni, care să dicită, că Omar și-a călcat cuvîntul dat.“

„Eū am auzit despre tine, șeicule, că ești un bărbat îndrăzneț și cavalier; promite-mi deci, că n'ai nici un gând rău, și îndată pörta se va deschide.“

„Fie dar, cum vrei tu!“

„Jöră-mi pe profetul tēu!“

„Sciū ce? Eū sunt un nepot al profetului, și dacă jor, jor pe barba mea. Cuvîntul meu să-ți fie de ajuns, și mulțămesc mai bine Dumneșeului tēu, că ai cuvîntul meu. Și acum deschide-mi, căci de nu, pe barba mea, ne vom căștiga noi apă, cum ni-ți va plăcé!“

„Grijă, șeicule!“ îl reflectă Jocerau apucând în mână pușca, ce sta lângă el. „Dacă nu vrei eū, nici un Beduin nu va trece pragul ușii mele!“

„Nu-mi pasă de pușca ta!“ strigă junele Arab, sărînd de pe cal și apucând frinele în mâni. Asemenea făcură și ceilalți.

Lucrul acesta nu conveni de loc lui Jocerau. După ce înse își dăse cuvîntul și primise asigurările de pace ale căpeteniei, nu se mai putea întörce. Și așa păși mănios spre pörtă, după ce mai împärtăși câteva porunci servitoriului de lângă sine.

„Grijă, Francois!“ dăse el. „Îndată ce cei cinci vor fi în lăuntru, închide pörta. Eū voiū intra cu șeicul în casă, și voi cei de afară făceți tréba așa, ca pentru fiecare Beduin să fie unul gata, să-i stingă viața pentru casul, când el ar fi venit, numai ca să pregătéscă quartire pentru ceilalți.“

Francois făcu cu capul. El scia, ce voia să-l spună stăpânul seū, celelalte se

înțelegeau dela sine. Apoi Jocerau deschise pörta, ca să pötă intra cei cinci bărbați cu cailor lor, și îndată și pofți pe șef în casă, care îi primi invitarea cu o vedită bucurie. Și acesta dându-și calul în grijea unuia dintre însoțitorii seī, păși în lăuntru.

Susana și Blanca chiar erau ocupate cu facerea dejunului. Masa era deja așternută. Pe ea era o pâne frumoșă albă, unt și miere în vase de porțelan și o solniță cu sare. Pe vatră ferbea o ulică cu apă, destinată pentru pregătirea cafelei, carea încă ar fi fost gata, de cumva venirea celor cinci Arabi n'ar fi conturbat pe mama și fata dela lucrul lor. Ele chiar se priviau mirate nețuțelegînd, de ce viniră acești străini, când Jocerau păși în casă cu tinérul șeic. Și ele de ar fi știut, că Arabul va veni în lăuntru, ar fi trecut de sigur într'altă odae, așa înse Susana se vedu constrînsă să facă onorurile.

Jocerau pofți pe tinér la masă. Acesta sta înse nemișcat ca un chip de marmură; și când stăpânul casei se întörce spre el, ca să-l mai invite odată, observă, că șeicul își ațintise ochii fulgerători spre fata sa, carea bîgînd de samă privirea pötundătoare a Arabului, se ascunse după spatele mamă-sa.

„Omar!“ dăse Jocerau încruntându-și sprincenele. „La noi nu e datină, ca femeile să-și ascundă fața înaintea străinilor; înse aceea n'o suferim nici noi, ca ochii străinilor să o privéscă mereu.“

Beduinul se părea, că n'auzise vorbele acestea. El privia încremenit pe Blanca, carea se încerca înzădar, să-și ascundă perplesitatea, și numai după ce Jocerau îl atinse pe umér, își veni Arabul în ori. El se părea, că se trezesce dintr'un vis. Își puse cruciș mînile pe pept și plecându-se profund rosti salutarea arabă: „Salem Aleikum!“ Apoi cu pași ușori merse spre Blanca, și ingenuchiînd înaintea ei îi dăse plin de însuflețire: „Allah, care ți-a dat ție, mârgea a Gialmarei, frumșeța acésta, fie preamărit! Frumșeța ta e atât de nespūsă, cât nimeni n'o pöte descrie!“

„Ce vorbe sunt acestea, șeicule?“ întrebă Susana. „În chipul acesta poți să vorbești numai în coliba sclavului tēu: noi nu suntem îndatinați cu astfel de frase.“

Șeicul se ridică liniștit îndreptându-și ochii schinteitori spre Susana.

„N'ai auzit tu, femeie, că ciocărlia laudă înaintea tronului lui Allah frumșeța tuturor zidirilor? Și de ce să nu pot și eū giorifica macar frumșeța unei singure ființe?“

„Căci la noi nu e în datină lucrul acesta,“ dăse Jocerau mestecându-se în vorbă. Apoi tăiînd o felie de pâne și luînd sare le puse pe un tăier și oferindu-le Beduinului îi dăse: „De vrei, să rămăi óspele nostru, grijesc, ca omagiile tale să nu trecă marginile, ce sunt la noi în us!“

„Cuī vorbești tu așa, nefericitele ghiaur?“ întrebă șeicul măsărînd cu privirea pe colonist din cap până în picioré. „Cine pune margini leului din pustie? Marginile lui sunt până acolo, până unde pöte sări și până unde își întinde laba; și pe profetul, întocmai ca el nu cunosc nici eū alte margini!“

„Așa?“ dăse Jocerau. „Atunci e timpul, ca să ved, că sätui și adăpați sunt cail vostri. Căci dacă tu, după cum se pare, refuși a mânca cu mine pâne și sare, atunci nu mai pricep, de ce mai petreci în casa mea!“

„Ce? Cređi tu, că eū am venit pentru orđ și pentru apă? Te înșeli. Noi avem de aceste în abundență. Eū am venit, să-ți ved

fata și să mă conving însu-mi, că basată e vestea despre frumșeța ei, veste, care e lătită prin tóte triburile nóstre. Ți-i, să mă îmbie ea cu pâne și cu sare, și vei vedé, că n'am să o fac de rușine.“

„Nici odată!“ îi replică Jocerau ironic privind în curte. El vedu cu multă satisfacție, cum siujile sale întrarmate grijaū de cei patru Beduini, cari ședeau în cerc, și cail lor pășeau aproape. „Blanca n'are să-ți ofere pâne și sare, căci tu le-ai refusat aceste dela stăpânul casei; din contră ea va avé, să trecă în chilia sa și să rămăna acolo, până ce tu și ómenii tēi veți pleca de aci.“ Și Jocerau făcu un semn fetei, carea și ieși îndată. Beduinul făcu un paș, ca și cum ar voi, să se opună poruncii date de Jocerau, își veni înse în fire și se opri.

„Sórele a apus!“ esclamá Arabul liniștit încrucișându-și brațele pe pept. „Și acum ce mai are a face Omar în casa necredinciosului? Dar el va veni érá-și și întocmai ca vulturul va privi sórele în față.“

Și elū părăsi cu pași superbi casa Francezului. Ajuns în curte făcu un semn cu mîna, și în clipita următoare toți însoțitorii lui erau în șea. El însu-și cu o săritură se urcă pe cal, fără de a folosi frinele.

„Deschide-ți-le pörta!“ strigă Jocerau slujilor sale, cari grăbiră a-i asculta porunca delăturînd din cale, tot ce ar fi putut împedeca ieșirea.

Omar se mai întörse încă odată în șea spre a privi colonia, și apoi scuturînd puțin frinele calului, acesta începu a fugi iute ca vîntul până la tabăra Beduinilor.

După ce Jocerau privi un timp óre care la cei ce se duceau, se întörse în odae, unde era soție-sa și fiică-sa. Fata era fórté seriósă.

„Rea visită!“ observă el aședîndu-se la dejun.

„Împortună,“ adause soție-sa, „și vorbele, ce le grăise mai în urmă, parcă și acum imi sună în urechi ca o amenințare. Și totuși era pöte mai bine, dacă l'ar fi imbiat și Blanca cu pâne și sare, căci până acum n'am auzit, că vre-un Arab să fie frânt acésta legătură sfîntă a ospitalității.“

„Adevărat!“ răspuse Jocerau. „Dar atunci s'ar fi simțit îndatorat Blancei și în sfârșit totuși s'ar fi dus de aci ca dușman. Preste tot înse mie nu mi-ar plăcé, să am de-a face cu astfel de lucruri, și lucrul cel mai cu minte ar fi, ca noi să ne punem în stare de apărare. Ađi încă am să scriu comandantului dela graniță, da de cumva imi va trimite vre-o câțiva soldați, cari să stea tot aci, până ce se vor duce Beduinii.“

„Eū ași crede, că mai bine ar fi, dacă am duce-o pe Blanca de aci.“

„O, lasă-mé aci, mamă! Döră nici la străini nu sunt de loc mai sigură ca la voi, căci locul, unde voiū avé să fiū ascunsă, nu va rămăné cine scie până când tainic Arabilor. Și se mai ivesce apoi marea întrebare, că óre străinii așa m'ar grijă ca voi?“

„Drept are Blanca,“ dăse Jocerau. „Sigură nu pöte fi nicăiri, decât în fort.“

„Despre asta nu pöte fi nici vorbă,“ răspuse Susana, „căci soldații dór chiar așa îi pot fi periculoși, ca Beduinii acum.“

„Nu mă duceți nicăiri!“ se rugă Blanca. „Tóte acestea sunt numai gânduri zădarnice, căci döră șeicul mé va uita mai iute de ce ar ajunge sub cortul seū cenuși.“

„Să dea Dumnezeu!“ dise Jocerau bându-și cafeaua și ridicându-se după aceea spre a scrie comandantei celui mai de-aprăpe fort de soldați.

Și până ce servitoriul său marse cu epistola, începu a se pregăti de apărare. Părta o ținea tot închisă și pe lângă aceea mai aduse și vre-o câteva bărne, cari în cas de lipsă avea să o întărească mai bine. Armele erau totdeauna la dispoziție, și munițiune din destul. Nisce tușuri, ce erau înaintea zidului, au fost tăiate, și în dosul zidului se puseră nisce scânduri în formă de pod, de pe care se putea spiona, ce se întâmplă în jurul casei. În curte se aduseră buți pline cu apă. Același lucru se făcu și în podul casei, și acesta pentru ca în cas de lipsă, când s'ar da foc casei, să potă fi la îndemână.

(Va urma.)

Bibliografie.

La tipografia seminarială se află de vânzare:

Octolichul cel mic ediț. III. Blaș 1892. Prețul nelegat 80 cr. v. a., legat cu călcăi de pânză cu 95 cr. v. a. Legat dimpreună cu **Pentecostariul** costă 1 fl. 80 cr. v. a.

Triod, crudo fl. 6.50, legat în piele tare și cu copcii fl. 10.

Orologer, crudo fl. 2.80, legat în piele fl. 3.80.

Apostoler, folio, crudo fl. 4.40, legat în piele și cu margini aurite fl. 6.40.

Euchologiu

edițiunea a doua, revădită după originalul grecesc și îndreptată în mod însemnat. Format 8° mare pe 552 pagini, pe hârtie velină, tipari frumos în **negru și roșu**. — Prețul nelegat fl. 2.80, era legat în piele tare fl. 3.80.

Cestiuni

din

dreptul și istoria bisericii românești unite, studiu apologetic din incidentul invectivelor „Gazetei Transilvaniei“ și a dlui Nicolau Densușan asupra Mitropolitului Vancea și a bisericii unite. Partea I. 272 pag. 8°. Prețul 70 cr. — Partea a II-a 400 pag. 8°. Prețul 1 fl. Ambele părți expedate franco 1 fl. 85 cr.

Introducere în s. Scriptură de Dr. Victor Szmigelski. Partea I. 40 cr., partea a II-a 60 cr., partea a III-a 80 cr., la oaltă 1 fl. 50 cr.

Istoria universală bisericească de Dr. A. Grama. Blaș 1881 broș. 3 fl.

Liturgierii, crudo 2 fl. 20 cr., legat în piele 3 fl. 20 cr.

Istoria particulară a bisericii unite de Dr. A. Grama broș. 1 fl. 50 cr.

Testamentul și Literele fundamentale ale fericitului Arhiepiscop și Mitropolit gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș Dr. Ioan Vancea de Buteasa. Blaș 1892. Tipografia Seminarului gr. cat. din Blaș. Se află de vânzare la Administrația „Unirii“. Prețul: 10 cr., cu port postal 15 cr.

Pregătire la morțe, adică considerațiuni asupra maximelor eterne folositoare tuturor pentru meditare și preoților spre a predica, de **Alfons Maria de Liguori** Doctor al Bisericii. În versiune românească de Membrii societății de lectură Inocențiu M. Clain. Blaș 1893. Tipografia Seminarului arhiepiscopescan. Opul are 425 p. în 8° mic. Prețul 80 cr. Editura societății.

La numărul present este alăturată asemnățiune postală.

Editor și redactor răspundător:

Dr. Victor Szmigelski.

In locuința lui **Fodor Károly** din Blaș se vind din mână liberă dela 1—5 Iuliu tot felul de mobile de casă, paplone și matrațe, pe cum și o căruță pe corde.
(20) 1—1 **G. J.**

Nr. 2132—1895.

(19) 3—3

Concursu.

La postul de avocat arhiepiscopescan al Clerului gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș se escrie prin această concurs cu terminul de 30 Iuliu n. 1895. pe lângă următoarele emolumente:

1. Honorariu de 1000 fl. adică o mie floreni v. a. la an, care se solvesce în rate lunare decursive dela Cassa centrală arhiepiscopescană.

2. O chilie în curtea metropolitană ca local de cancelarie, încăldită în timp de iernă cu lemne din aceeași curte.

3. Pentru excursiuni, ce le-ar face avocatul în ambitul dominiilor, se dă sub titlu de prejunctură pe și 5 fl. v. a., dacă prejunctura nu ar căpeta-o în natură, înse diurn în casul acesta nu se solvesce. Pentru excursiunile afară de teritoriul dominiilor, încât călătoria s'ar face pe calea ferată, se solvesce

bilet de cl. II. și diurn de 4 fl.; afară de calea ferată pe și pentru prejunctură 5 fl. și diurn 4 fl. v. a.

4. Spesele și remunerațiunile licuidate în procese numai într'atâta compet avocatului, încât acelea le suportă contrarii, și dela aceia se pot incassa; de sine înțelegându-se, că în acest cas el are a restitui fondului interesat anticipațiunile, ce eventual i-s'ar fi dat, pe cum și toate speșele făcute de fond în acest proces, fie acelea diurne, spese de călătorie ori alte spese; ér în procesele, în cari contrariul ore-cărui fond nu este convinsat la suportarea speselor licuidate pe partea avocatului arhiepiscopescan; pe cum și în procesele, cari nu s'au câștigat vis-à-vis de fondul interesat, avocatul nu va avé drept a pretinde dela Fondurile arhiepiscopescane esolvirea speselor licuidate, ci numai a erogațiunilor, a competenței solvite martorilor sau comisiunilor judecătorești, vectura și diurne, de cumva nu i-s'ar fi anticipat.

5. Pentru aceste emolumente avocatul arhiepiscopescan este obligat a locui în Blaș, a purta procesele cele urbariale și civile ale dominiilor Veneratului Cler, cât și a reprezenta aeele dominii înaintea tuturor forurilor judiciare și administrative în toate afacerile juridice personale și reale; mai departe este obligat a-și da opiniunea juridică în toate cauzele, dominale, fundamentale și bisericesci, ce i-s'ar cere din partea Preaveneratului Ordinariat, a consistoriului arhiepiscopescan, a capitulului metropolitan și a Administrațiunilor fundațiunilor arhiepiscopescane, fără a pretinde remunerațiune separată pentru aceste opiniuni juridice.

Cei ce reflectă la acest post, au să-și așternă concursule la Consistoriul arhiepiscopescan gr. cat. din Blaș, alăturând la concurs carte de botez și documentele de cualificațiune, ce le posed.

Blaș din ședința Consistoriului arhiepiscopescan ținută în 8 Iuniu 1895.

Victor
Mitropolit.

Nr. 116—1895.

(18) 3—3

Edict.

Anisia Mariucaș gr. cat. născută în Bogdana părăsindu-și acum de 13 ani pe soțul legiuit Ioan Clortea gr. cat. din Nireș și necunoscându-i-se ubicațiunea, prin acestea este provocată, ca în termin de un an și o și să se prezenteze înaintea subsemnatului for matrimonial de I-a instanță, căci la cas contrar, cauza divorțială urdită în contră-i de cătră susnumitul soț se va institui, pertracta și decide și în absentă-i.

Dela forul matrimonial gr. cat. de I-a inst. a tractului protopopes al Almașului. În Morlaca la 7 Iuniu 1895.

Ioan Pop,
preș. al forului matr. de I. inst.

Cu deosebită stimă cutez a încunoscința pre Veneratulă Cleru greco-catolicu, că precum și până acum iaū asupra-mi gătirea de

iconostase, amvone, altare

și alte obiecte de ale instruirii interne a bisericelor, în ce privesc lucrul de măsuru și de sculptor, de colorare respective de marmorisare și de prevedere cu icone sante, dimpreună cu aședarea acelor obiecte în fața locului, precum și renovarea de iconostase cu prețurile cele mai ieftine.

Cu proiecte colorate servescu cu plăcere.

Iconostasele ridicate de mine în bisericile greco-catolice au câștigat recunoscere deosebită, și toate mă îndreptătescu la sperarea, că Veneratulă Cleru mă va împărtași ocașionalminte de prețuita-i încredere. Silința mea se va îndrepta tot-deuna într'acolo, ca și de aci înainte să merită renumele celu bunu, care mi-l'am câștigatu până acum.

Prin tarifulu de zone dispărându depărtările, prin această capacitatea de concurență mi-s'a măritu.

Rugându-mă pentru prețuite comande sum
Oradea-mare, 10 Ianuariu 1892

(7) 20—?

cu deosebită stimă

Carol Müller,

auritor și fabric. de recuis. bisericesci.